

Vasile Grunea Zsidó Iskolai Elismervénye

Școala Primară Izraelită Brașov

No. 18 - 19 37 Matricula No. VII
 Partida No. 10

Adeverință oficială.

Se adeverește oficial că elevul Guber Irvin Ladislau născut
 la anul 1926 luna Noiembrie ziua 25 în comuna Brașov
 jud. Brașov a terminat clasă IV. primară cu media 8,07 (Optzeci)
 în luna Iunie 1937 și s'a declarat promovat având la purtare nota 10 (zece).

Prezența adeverință s'a eliberat pe baza cererii înregistrată sub
 No. 18-1537 și este valabilă numai pentru înscrierea elevului în clasa
 I. la școlile secundare conform art. 101 din Regulamentul pentru aplicarea legii
 învățământului primar.

Brașov, la 11 Iunie 1937

Director, Kain David

No. 1930 / 11937
VĂZUT
 Brașov, 11 Iunie 1937

Revizorul școlar Comy

Libr. Universităţii S. A. Braşov 5883

Ez egy hivatalos elismervény, amiben az áll, hogy 1937 júniusában befejeztem a brassói zsidó elemi iskolát. Román nyelvű zsidó elemi iskola volt, és ez az igazolvány jogot adott arra, hogy beiratkozzak középiskolába. A mi iskolánkban nem úgy volt, mint általában, hogy azzal a tanítónővel fejezted be a IV. osztályt, mint akivel kezdted az elsőt. A mi iskolánkban minden osztálynak volt külön tanítója, megkezdted az iskolát eggyel, és mással fejezted be a negyediket. Kain Dávid volt a IV. osztálynak a tanára, és ugyanakkor az igazgatója az iskolának, ő írta alá az elismervényt. Az iskolát az ortodox és a neológ hitközség közösen tartotta fenn. Én heiderbe nem jártam. Volt Brassóban egy négyosztályos zsidó elemi iskola, ahol románul folyt a tanítás, viszont volt héber nyelvóra, amit egy időben az iskola igazgatója, Káin tartott. A vallásórákat főleg Deutsch rabbi tartotta, ami keretén belül általában judaisztikai előadásokat is tartott nekünk zsidó történelemről, zsidó önérzetről, művészetéről, zsidó írókról. Sőt szombaton rendezett az iskola

tanulóinak ifjúsági istentiszteletet. A zsidó elemi iskola -- aminek, azt hiszem, a hivatalos neve Scoala Primară Izraelită Brasov [Brassói Izraelita Elemi Iskola] volt, és I-IV osztály volt csak -- ugyanabban az utcában volt, mint a szász elemi iskola, csak egy sikátor választott el bennünket, nekünk kék sapkánk volt, a szászoknak piros. 1933-tól 1937-ig jártam ebbe az elemi iskolába. Rengetegszer előfordult, hogy mikor mi jöttünk ki, vagy ők jöttek ki az iskolából s összetalálkoztunk, belénk kötöttek, s akkor verekedések voltak. Mi vehemensebbek lehettünk, mert előfordult, hogy megvertük őket, és akkor jött a szász iskolának az igazgatója a mi igazgatónkhoz. Ezt onnan tudtuk meg, mert akkor odahívott az igazgató, hogy többet ne verekedjünk. Tehát volt egy ilyen ellentét közöttünk. 1937-ben, a zsidó elemi befejezése után a Dr. Ion Mesotă Líceumba felvételiztem. Miután ott befejeztem a harmadik osztályt, és meg kellett volna kezdődjön az 1940/41-es iskolai év, vagyis mikor negyedik osztályba kellett volna menjek, akkor az Antonescu rezsim kihozta a zsidók részére a numerus nullust, és emiatt aztán nem járhattam tovább román iskolába [lásd: zsidótörvények Romániában]. A nővérem a Principesa Elenába járt iskolába, ő akkor kellett volna menjen a negyedik osztályba, mindkettő román líceum volt. Pár hónapra rá, miután kitiltottak, megalakult egy Scoala de Meserii Evrească a Comunității Evreiesti de Rit Occidental din Brasov [Brassói Nyugati Szerartású Izraelita Hitközség Izraelita Ipari Iskolája]. A ?rit Occidental? azt jelentette, hogy neológ. Tehát ez a neológ hitközségnek volt az ipari iskolája, lakatos és pászítólakatos szakmával a fiúknak és szabásmunka-varrás a lányoknak, és ez tartott 1944 augusztusáig. Anyagi állapot szerint fizettek tandíjat: a szegényebbek nem fizettek, a jobb módúak nagyobb tandíjat fizettek, hogy a szegények is tanulhassanak. A családom a középosztályhoz tartozott, mi nem voltunk gazdagok, de szegények se voltunk, hát fizettem tandíjat. De ez csak négyosztályos volt, tehát nyolcig nem mehettünk, ezért otthon is tanultunk. Ott befejeztem egy évet, pászítólakatosként tanultam. Az iskola négy éves volt, és én ott maradtam még ebben az iskolában, és vagy másfél évet tovább dolgoztam mint segéd a mester mellett.